

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2023/1842**z dnia 10 maja 2023 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2021**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2021,
  - uwzględniając art. 99 i art. 100 tiret trzecie Regulaminu oraz załącznik V do Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0114/2023),
- A. mając na uwadze, że unijna współpraca na rzecz rozwoju, o której mowa w art. 208–210 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), funkcjonuje w kontekście globalnym, zdefiniowanym przez Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych („Agendę 2030”) i jej cele zrównoważonego rozwoju (CZR);
- B. mając na uwadze, że Unia współpracuje z wieloma krajami rozwijającymi się, a głównym celem tych działań jest promowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska, w szczególności ograniczanie i eliminacja ubóstwa w perspektywie długoterminowej przez zapewnianie pomocy rozwojowej i technicznej krajom będącym beneficjentami;
- C. mając na uwadze, że celem unijnej współpracy na rzecz rozwoju jest umacnianie i propagowanie wartości i interesów Unii na całym świecie, tak aby dążyć do realizacji celów i zasad jej działań zewnętrznych, określonych w art. 3 ust. 5 oraz art. 8 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej;
- D. mając na uwadze, że od 1959 r. do 2020 r. Europejskie Fundusze Rozwoju (EFR) stanowiły instrument pomocy w zakresie współpracy na rzecz rozwoju z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajami i terytoriami zamorskimi (KTZ); mając na uwadze, że ramy regulujące stosunki Unii z państwami AKP i KTZ stanowiła umowa o partnerstwie podpisana w Kotonu („umowa z Kotonu”) 23 czerwca 2000 r. na okres 20 lat, przedłużony następnie do 30 czerwca 2022 r.;
- E. mając na uwadze, że jedenasty EFR osiągnął swój ostatni etap, ponieważ jego klauzula wygaśnięcia weszła w życie 31 grudnia 2020 r., a od 2021 r. programy EFR zostały włączone do wieloletnich ram finansowych (WRF) Unii; mając jednak na uwadze, że umowy szczegółowe dotyczące obowiązujących umów w sprawie finansowania będą nadal podpisywane do 31 grudnia 2023 r.;
- F. mając na uwadze, że w WRF na lata 2021–2027 pomoc w zakresie współpracy na rzecz rozwoju, którą Unia zapewnia państwom AKP, została włączona do Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny Wymiar Europy” („ISWMR – »Globalny Wymiar Europy«”), zaś pomoc w zakresie współpracy na rzecz rozwoju krajów i terytoriów zamorskich została objęta decyzją o stowarzyszeniu zamorskim, która dotyczy również Grenlandii ⁽¹⁾;
- G. mając na uwadze, że ósmy, dziewiąty, dziesiąty i jedenasty EFR nie zostały włączone do budżetu ogólnego Unii, lecz są nadal wdrażane odrębnie i aż do momentu zamknięcia pozostaną przedmiotem odrębnych sprawozdań;
- H. mając na uwadze, że EFR są zarządzane prawie w całości przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Partnerstw Międzynarodowych (DG INTPA) ⁽²⁾, przy czym niewielką częścią (0,25 %) wydatków EFR w 2021 r. zarządza Dyrekcja Generalna ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej;

⁽¹⁾ Decyzja Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią) (Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6).

⁽²⁾ W styczniu 2021 r. DG DEVCO została przekształcona w DG INTPA.

- I. mając na uwadze, że współpraca na rzecz rozwoju ewoluuje od bardziej tradycyjnej koncentracji na sektorach społecznych w kierunku większego nacisku na wzajemne interesy, w tym na inwestycje, handel i rozwój sektorów gospodarki o wysokiej wartości dodanej, zrównoważony rozwój, edukację i równouprawnienie płci;
- J. mając na uwadze, że w sektorze rolnictwa w rozwijających się krajach partnerskich potrzebne są zmiany strukturalne, w szczególności poprzez wzmocnienie pozycji lokalnych drobnych producentów rolnych, wspieranie ich w stosowaniu nowych technologii rolniczych, wdrażanie nowoczesnych metod gospodarki wodnej i ułatwianie dostępu do rynku;
- K. mając na uwadze, że dzięki podejściu „Drużyna Europy” ⁽³⁾ Unia współpracuje z państwami członkowskimi w terenie, z lokalnymi beneficjentami i innymi darczyńcami, aby wywrzeć namacalny wpływ i dokonać zmian transformacyjnych w krajach partnerskich; przypomina, że wsparcie budżetowe musi odpowiadać potrzebom krajów partnerskich, a także kluczowym strategiom politycznym Unii; przypomina, że konieczny jest również pomiar wyników programów i ich wpływu na kraje partnerskie i ludność cywilną;
- L. mając na uwadze, że współpraca na rzecz rozwoju należy do kompetencji dzielonych między państwa członkowskie i Unię, a art. 208 TFUE wyraźnie stanowi, że „polityka Unii i polityka państw członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie”;
- M. mając na uwadze, że Unia i państwa członkowskie mogą podejmować wspólne działania i powinny się wzajemnie informować o działaniach podejmowanych w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju;
- N. mając na uwadze, że zrównoważony rozwój ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wyznaczonych celów i wyników, a zwłaszcza dla długoterminowego wpływu pomocy rozwojowej;
- O. mając na uwadze, że tradycyjnie wdrażanie EFR, a także ogólnie rozwój, odbywa się w ryzykownym, złożonym i szybko zmieniającym się środowisku, które w 2021 r. uległo dodatkowo pogorszeniu przez pandemię COVID-19 oraz niestabilną sytuację polityczną w niektórych krajach partnerskich Unii, co utrudnia wdrażanie EFR i odpowiednie działania kontrolne;
- P. mając na uwadze, że coraz większa luka między funduszami niezbędnymi a dostępnymi w celu reagowania na pogłębiający się kryzys klimatyczny, głód, coraz większe zadłużenie, kryzys humanitarny i inne kryzysy pogłębiają nierówności między krajami uprzemysłowionymi a mniej rozwiniętymi oraz zwiększają poziom ubóstwa po raz pierwszy od dziesięcioleci;
- Q. mając na uwadze, że niezależnie od poprzedniego oświadczenia wspieranie przejrzystości, odpowiedzialności, należytej staranności w zakresie praw człowieka oraz walki z korupcją i nadużyciami finansowymi ma kluczowe znaczenie dla powodzenia operacji wsparcia budżetowego Unii;
- R. mając na uwadze, że pomoc humanitarna i rozwojowa jest wyrazem faktycznej światowej solidarności, zapisanej w traktatach i leżącej u podstaw wartości Unii;

Wykonanie budżetu

1. przypomina dwa wydarzenia, które charakteryzowały rok 2021, mianowicie fakt, że był to pierwszy rok po upływie klauzuli wygaśnięcia dla jedenastego EFR (31 grudnia 2020 r.), co oznacza, że w 2021 r. nie było dalszych zobowiązań globalnych dotyczących projektów w ramach jedenastego EFR, a ponadto w 2021 r. na realizację finansową dziesiątego i jedenastego EFR w zakresie zamówień (zobowiązania indywidualne: 2 118 mln EUR) i płatności (3 393 mln EUR) wpłynął przedłużający się kryzys związany z COVID-19 ⁽⁴⁾;

⁽³⁾ Narzędzie pomagające delegaturom Unii lepiej współpracować z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w danym kraju przez wspólne programowanie i wdrażanie, <https://europa.eu/capacity4dev/wbt-team-europe>

⁽⁴⁾ Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0321>

2. zauważa, że EFR stanowi 46,1 % portfela DG INTPA pod względem płatności w 2021 r., które wyniosły 3 435 mln EUR (tj. 91,27 % celu rocznego); odnotowuje, że kwota płatności Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) wyniosła 613 mln EUR; zauważa, że – z powodu zapadnięcia terminu klauzuli wygaśnięcia jedenastego EFR 31 grudnia 2020 r. – w 2021 r. nie zaciągnięto żadnych nowych zobowiązań, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu środków pochodzących z napływu środków w ramach instrumentu inwestycyjnego AKP z operacji w ramach dziewiątego, dziesiątego i jedenastego Europejskiego Funduszu Rozwoju; odnotowuje, że kwota płatności EBI dotycząca instrumentu inwestycyjnego AKP wyniosła 179 mln EUR;
3. ubolewa, że z powodu przedłużającej się sytuacji związanej z COVID-19 50 % delegacji w Afryce Subsaharyjskiej nie osiągnęło minimalnego przewidywanego celu płatności (90 %); podkreśla, że sytuacja ta była szczególnie widoczna w przypadku Madagaskaru, który niemal całkowicie zamknął swoje granice, co zdecydowanie utrudniło dalszą realizację zgodnie z pierwotnymi założeniami, a także Czadu i Gambii, które zawiesiły lub opóźniły realizację, oraz Etiopii, Gwinei i Mali, w których kryzys polityczny bardzo utrudnił podejmowane działania, wywierając istotny wpływ na prognozowane płatności w ramach wsparcia budżetowego; zauważa ponadto, że również w regionach Pacyfiku i Karaibów ograniczenia związane z COVID-19 wpłynęły na realizację projektów, a w przypadku Fidzi i Haiti negatywne skutki uboczne, wynikające z pogorszenia sytuacji gospodarczej, społecznej i politycznej, miały katastrofalny wpływ na projekty infrastrukturalne;
4. z zadowoleniem przyjmuje ciągłe starania DG INTPA, aby ograniczyć do 35 % zadawnione płatności zaliczkowe i zadawnione zobowiązania pozostające do realizacji; odnotowuje, że DG INTPA przekroczyła cel, zmniejszając zadawnione płatności zaliczkowe EFR o 46 % (50 % w innych dziedzinach pomocy) oraz o 39 % zarówno w przypadku dawnych niewykorzystanych zobowiązań EFR, jak i w całym swoim obszarze odpowiedzialności;
5. zauważa, że DG INTPA osiągnęła swój cel, jakim było posiadanie nie więcej niż 15 % starych wygasłych zamówień dla EFR; stwierdza, że uzyskała ona wynik 13 % w przypadku EFR i 10 % w całym obszarze odpowiedzialności; odnotowuje, że w przypadku EFR od 2017 r. następuje konsekwentna poprawa;

Wpływ działalności w sprawozdaniu finansowym

6. zauważa, że płatności zaliczkowe odnotowały spadek o 101 mln EUR, wynikający głównie z mniejszej liczby wypłaconych zaliczek w związku ze spadkiem liczby podpisanych umów (3 670 mln EUR w 2020 r. w porównaniu z 2 118 mln EUR w 2021 r.); odnotowuje ponadto, że spadek ten wynikał głównie z wyzwań związanych z trwającą pandemią COVID-19 i kryzysami geopolitycznymi, w związku z czym środki pieniężne i ich ekwiwalenty wzrosły o 266 mln EUR w wyniku tego znacznego spadku płatności zaliczkowych i innych płatności;
7. zauważa, że znacznie mniejsza liczba otwartych umów pod koniec 2021 r., spowodowana zarówno obniżaniem poziomu EFR, jak i negatywnym wpływem trwającego kryzysu związanego z pandemią COVID-19 i obecnego kryzysu geopolitycznego na podpisywanie nowych umów, doprowadziła do znacznego zmniejszenia stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów o 519 mln EUR;
8. odnotowuje ponadto, że ogólny spadek kosztów instrumentów pomocy wynoszący 1 743 mln EUR to efekt łączny: z jednej strony realizację działań związanych z EFR w 2021 r. utrudniały niesprzyjające warunki związane z pandemią COVID-19 oraz niestabilną sytuacją geopolityczną w szeregu krajów, z drugiej strony spadek aktywności w ramach dziesiątego EFR i jego wcześniejszych edycji jest zgodny z obniżaniem poziomu tych EFR, co skutkuje mniejszą liczbą otwartych umów w ich ramach;
9. zauważa, że skuteczne wdrażanie i odpowiednie finansowanie zapewniają legitymizację i skuteczność współpracy Unii na rzecz rozwoju; jest zdania, że im dłuższy czas trwania umów w ramach polityki rozwojowej, tym bardziej zrównoważone będą projekty;

10. zauważa, że środki EFR w wysokości 600 000 000 EUR przeznaczone na inne działania w krajach AKP, które zostały niedawno umorzone przez państwa członkowskie, zostaną teraz wykorzystane na działania mające na celu złagodzenie światowego kryzysu żywnościowego; jest zdania, że środki te muszą zostać wykorzystane na zapewnienie dalszego wsparcia dla lokalnego rolnictwa na małą skalę, a także praktyk agroekologicznych i metod zrównoważonego rybołówstwa, które sprzyjają autonomii żywnościowej społeczności lokalnych, zmniejszając ich zależność od wahań na światowych rynkach żywności i rolnictwa; zachęca państwa członkowskie, by od tej chwili konsekwentnie zrezygnowały z otrzymywania środków umorzonych w ramach EFR, z uwagi na zapotrzebowanie na środki z przeznaczeniem na pokrycie pilnych potrzeb w krajach AKP oraz pamiętając o finansowaniu przez Unię i jej państwa członkowskie zobowiązań rozwojowych, a także o zobowiązaniach określonych w traktacie w sprawie spójności polityki na rzecz rozwoju;
11. podkreśla ponadto, że zajęcie się podstawowymi przyczynami kryzysu żywnościowego wymaga zmian strukturalnych w sektorze rolnictwa w rozwijających się krajach partnerskich, w szczególności dzięki wzmocnieniu pozycji lokalnych drobnych producentów rolnych poprzez umożliwienie korzystania z nowych technologii rolniczych, wdrożenie nowoczesnych metod gospodarki wodnej oraz ułatwienie im dostępu do rynku;

Wiarygodność rozliczeń

12. zauważa, że budżet ósmego EFR (1995–2000) wynosił 12,8 mld EUR, dziewiątego EFR (2000–2007) – 13,8 mld EUR, dziesiątego EFR (2008–2013) – 22,7 mld EUR, a jedenastego EFR – 30,5 mld EUR, z czego 29,1 mld EUR przeznaczono dla państw AKP, 0,4 mld EUR – dla KTZ, a 1,1 mld EUR – na koszty administracyjne;
13. odnotowuje, że w 2019 r. Komisja zamknęła pozostałe nierozliczone transakcje dotyczące projektów w ramach ósmego EFR oraz że wszystkie salda i umorzenia zostały przeniesione do dziewiątego EFR; zauważa ponadto, że w 2021 r. Komisja ogłosiła finansowe i operacyjne zamknięcie ósmego EFR oraz że wszystkie związane z tym działania zostały zakończone, przeprowadzono wszystkie kontrole, a wszystkie umowy i decyzje finansowe zostały zamknięte na rachunkach EFR;
14. z zadowoleniem przyjmuje, że Trybunał Obrachunkowy („Trybunał”) w swoim rocznym sprawozdaniu na temat działań finansowanych z ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR za rok budżetowy 2021 stwierdził, że sprawozdanie finansowe za rok budżetowy kończący się z dniem 31 grudnia 2021 r. przedstawia właściwie, we wszystkich kwestiach merytorycznych, sytuację finansową EFR oraz rezultaty ich działania, przepływy pieniężne i zmiany aktywów netto za zakończony w tym dniu rok zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (UE) 2018/1877 ^(*) („rozporządzenie finansowe mające zastosowanie do EFR”) i standardami rachunkowości obowiązującymi w służbie publicznej;
15. przyznaje, że wraz z włączeniem programów EFR do WRF Unii kontrola Trybunału dotycząca EFR będzie stopniowo wycofywana, ponieważ płatności z EFR zmniejszają się, a płatności z budżetu Unii zwiększają; stwierdza, że następnie Trybunał będzie stopniowo przesuwiał środki na kontrolę budżetu Unii; zauważa jednak, że obecne podejście (oddzielne sprawozdanie na temat EFR) zostaje utrzymane na potrzeby poświadczenia wiarygodności w 2022 r.;

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń

16. z zadowoleniem przyjmuje opinię Trybunału, zgodnie z którą dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2021 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
17. ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu wielu możliwych przyczyn wydawania kolejnych negatywnych opinii Trybunału dotyczących legalności i prawidłowości wydatków z uwagi na fakt, że wydatki zatwierdzone w rozliczeniach za rok kończący się z dniem 31 grudnia 2021 r. są obciążone istotnymi błędami;

^(*) Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1877 z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju i uchylającego rozporządzenie (UE) 2015/323 (Dz.U. L 307 z 3.12.2018, s. 1).

18. zauważa, że aby skontrolować prawidłowość transakcji, Trybunał zbadał próbę 140 transakcji, reprezentujących pełen zakres wydatków z EFR; odnotowuje ponadto, że próba składała się z 26 transakcji powiązanych z kryzysowym funduszem powierniczym UE dla Afryki, 92 transakcji zatwierdzonych przez 17 delegatur UE ⁽⁶⁾ i 22 płatności zatwierdzonych przez centralę Komisji ⁽⁷⁾;
19. z zaniepokojeniem zauważa, że spośród 140 zbadanych transakcji 54 (38,8 %) zawierały błędy, w porównaniu z 36 (25,7 %) w 2020 r. dla tej samej liczby transakcji; zaznacza ponadto, że Trybunał stwierdził 43 błędy (31 w 2020 r.), na podstawie których oszacował poziom błędów w roku budżetowym 2021 na 4,6 % (3,8 % w 2020 r.);
20. z niepokojem zauważa, że typologia błędów zidentyfikowanych w roku budżetowym 2021 jest zgodna ze schematem z 2020 r., a mianowicie szacowany błąd związany z niekwalifikowalnymi wydatkami (38,6 % w 2021 r., 38,2 % w 2020 r.), poważne nieprzestrzeganie przepisów dotyczących zamówień publicznych (14,6 % w 2021 r., 2,2 % w 2020 r.), brak podstawowych dokumentów potwierdzających (23,3 % w 2021 r., 38,3 % w 2020 r.) oraz wydatki, które nie zostały poniesione (18,1 % w 2021 r., 14,9 % w 2020 r.);
21. zauważa z zaniepokojeniem, że szacowany poziom błędów systematycznie przekracza próg istotności (2 %), przy czym w przypadku ósmego, dziewiątego, dziesiątego i jedenastego EFR w roku budżetowym 2021 dotyczy to 4,6 % wydatków (w porównaniu z 3,8 % w 2020 r., 3,5 % w 2019 r., 5,2 % w 2018 r., 4,5 % w 2017 r., 3,3 % w 2016 r., 3,8 % w 2014 r. i 2015 r., 3,4 % w 2013 r. i 3 % w 2012 r.); odnotowuje, że w porównaniu z rokiem budżetowym 2020 wzrost szacowanego poziomu błędów wynosi 0,8 % (0,3 % w 2020 r.); ponownie stwierdza, że kluczowe znaczenie ma skuteczne zajęcie się przyczynami tego wzrostu;
22. uznaje, że w 2020 r. ze względu na pandemię COVID-19 Trybunał nie mógł odbyć wizyt na miejscu w delegaturach UE ⁽⁸⁾, co uniemożliwiło mu przeprowadzenie niektórych procedur kontrolnych, w szczególności sprawdzenie realizacji umów w odniesieniu do wybranych transakcji, dlatego też prace kontrolne Trybunału ograniczały się głównie do przeglądu dokumentacji transakcji i projektów przez zdalne łączenie się z jednostkami kontrolowanymi; stwierdza jednak, że z odpowiedzi Komisji na pytania pisemne oraz z debaty wyjaśniającej przeprowadzonej w parlamentarnej Komisji Kontroli Budżetowej wynika, że nie ma dowodów na to, że brak wizyt na miejscu doprowadził do zwiększenia niewłaściwego wykorzystania środków; odnotowuje ponadto, że Komisja uważa, iż podejście „Drużyna Europy” przyczyniło się do znacznie ściślejszej koordynacji działań Unii i jej państw członkowskich na szczeblu kraju będącego beneficjentem, zwiększając zarówno skuteczność, jak i rozliczalność;

Przejrzystość i skuteczność systemów monitorowania i poświadczenia wiarygodności

23. odnotowuje wniosek DG INTPA dotyczący opłacalności kontroli, za które jest odpowiedzialna (skuteczność, wydajność i oszczędność jej systemu kontroli) ⁽⁹⁾; podkreśla jednak, że Trybunał, podobnie jak w poprzednich latach, uważa, że częstotliwość wykrytych błędów – w tym błędów w ostatecznych zestawieniach poniesionych wydatków, które wcześniej zostały poddane zewnętrznym kontrolom *ex ante* i weryfikacji wydatków – wskazuje na niedociągnięcia w tych kontrolach; zwraca się do Komisji, aby ze względu na wysoki poziom błędów w każdym roku dokonała przeglądu swojej strategii kontroli *ex ante* i *ex post* oraz aby dalej upowszechniała cyfryzację w celu prowadzenia bardziej systematycznych kontroli, priorytetowo traktując te kraje partnerskie, w których stwierdzono największą liczbę błędów;
24. z zaniepokojeniem zauważa, że podobnie jak w 2020 r. Komisja i jej partnerzy wdrażający popełnili więcej błędów w transakcjach dotyczących dotacji oraz umów o przyznanie wkładu i umów o delegowaniu zadań zawieranych z krajami będącymi beneficjentami, organizacjami międzynarodowymi i agencjami państw członkowskich niż w przypadku innych form wsparcia (takich jak zamówienia na roboty budowlane, realizację dostaw czy świadczenie usług); zauważa ponadto, że błędy kwantyfikowalne, składające się na 81 % szacowanego poziomu błędów, wystąpiły w 39 spośród 92 zbadanych przez Trybunał transakcji tego rodzaju;

⁽⁶⁾ Botswana, Burkina Faso, Dżibuti, Timor Wschodni, Etiopia, Ghana, Gwinea Bissau, Haiti, Jamajka, Liberia, Malawi, Mali, Niger, Nigeria, Tanzania, Uganda i Zambia.

⁽⁷⁾ Wszystkich 140 płatności dokonano za pośrednictwem DG INTPA.

⁽⁸⁾ Botswana, Burkina Faso, Etiopia, Ghana, Gwinea Bissau, Haiti, Liberia, Malawi, Niger, Nigeria, Tanzania, Uganda i Zambia.

⁽⁹⁾ Roczne sprawozdanie z działalności DG INTPA za rok 2021 (s. 51).

25. jest świadom, jak stwierdziła Komisja w swoich odpowiedziach ⁽¹⁰⁾ na sprawozdanie roczne Trybunału, że Komisja działa w państwach trzecich w złożonym kontekście politycznym i technicznym, współpracując z wieloma partnerami, takimi jak kraje partnerskie, organizacje międzynarodowe lub agencje państw członkowskich; zauważa ponadto, że choć plany działania są regularnie realizowane w celu utrzymania poziomu błędów na jak najniższym poziomie, Komisja uważa, że scenariusz zerowego błędu jest w tym kontekście mało prawdopodobny;
26. ponawia apel do Komisji, powtarzając uwagi Trybunału, o ponowne rozważenie podejścia opartego na efektywności kosztowej, stosowanego w kontrolach *ex post*, ponieważ może ono nie być skuteczne i prowadzić właśnie do niedociągnięć, na które wskazywał zarówno Trybunał, jak i Parlament;
27. zauważa z zaniepokojeniem, że według sprawozdania Trybunału w 15 przypadkach błędu kwantyfikowalnego i w ośmiu przypadkach błędu niekwantyfikowalnego Komisja miała wystarczające informacje, aby zapobiec błędowi lub wykryć i skorygować go przed zaakceptowaniem wydatków; odnotowuje ponadto, że według oceny Trybunału, gdyby Komisja właściwie wykorzystała wszystkie dostępne jej informacje, szacowany poziom błędu byłby niższy o 2,4 punktu procentowego w porównaniu z 1,19 punktu procentowego w 2020 r.;
28. stwierdza, że według sprawozdania Trybunału 25 transakcji obciążonych błędami kwantyfikowalnymi, których wkład w szacowany poziom błędu wyniósł 1,9 punktu procentowego, poddano kontroli w ramach audytu lub weryfikacji wydatków; odnotowuje ponadto, że system kontroli DG INTPA opiera się na kontrolach *ex ante*, a informacje przedstawione w sprawozdaniach z audytu/weryfikacji, opisujące faktycznie wykonane prace, nie pozwoliły Trybunałowi ocenić, czy błędy mogły zostać wykryte i skorygowane podczas tych kontroli *ex ante*, ponieważ sprawozdania nie obejmują 100 % zgłoszonych wydatków ani nie są wystarczająco szczegółowe, aby potwierdzić, czy pozycje, w których Trybunał wykrył błędy, były objęte kontrolami *ex ante*;
29. z zadowoleniem przyjmuje dokonany przez Komisję we wrześniu 2021 r. i w maju 2022 r. przegląd zakresu zadań w ramach weryfikacji wydatków; zauważa, że Komisja przewiduje dalsze pogłębienie analiz i skupienie się na innych aspektach, takich jak dobór próby, a także uwzględnienie wyciągniętych wniosków i odpowiedzi z ankiety przeprowadzonej w lutym 2022 r. wśród użytkowników umowy ramowej dotyczącej kontroli;
30. podkreśla, że Trybunał wskazał dwa obszary wydatków, w których transakcje są w mniejszym stopniu obciążone ryzykiem błędu ze względu na warunki płatności. a) wsparcie budżetowe oraz b) projekty realizowane przez organizacje międzynarodowe z udziałem wielu darczyńców i z zastosowaniem tzw. podejścia założeniowego ⁽¹¹⁾; zauważa, że w 2021 r. Trybunał skontrolował cztery transakcje dotyczące wsparcia budżetowego i osiem projektów zrealizowanych z zastosowaniem podejścia założeniowego zarządzanych przez organizacje międzynarodowe;
31. uważa za niedopuszczalne, że podobnie jak w poprzednich latach niektóre organizacje międzynarodowe zapewniły jedynie ograniczony dostęp do dokumentów (np. w formacie tylko do odczytu), uniemożliwiając Trybunałowi sporządzenie kopii dokumentów, co utrudnia zaplanowanie i przeprowadzenie kontroli oraz prowadzi do opóźnień, a tym samym uniemożliwia Trybunałowi realizację jego podstawowej prerogatywy zapewnionej przez TFUE, o czym wspomniano wcześniej w powiązanych uwagach w sprawozdaniach rocznych Trybunału za lata 2018 i 2020; uznaje wysiłki Komisji zmierzające do rozwiązania problemu przez aktywną współpracę z zainteresowanymi organizacjami międzynarodowymi, których transakcje przyczyniły się do poziomu błędu, zarówno przez określenie praktycznych rozwiązań, jak i dialog na wysokim szczeblu; z zadowoleniem przyjmuje pewne pozytywne rezultaty tych starań: współpraca z Bankiem Światowym uległa poprawie według kontroli Trybunału w 2021 r. w porównaniu z 2020 r.; podkreśla jednak, że należy uczynić więcej, i wzywa Komisję do kontynuowania wysiłków i wzmocnienia współpracy z organizacjami międzynarodowymi, aby zapewnić Trybunałowi pełny, nieograniczony i terminowy dostęp do wszystkich niezbędnych informacji, co umożliwi mu sprawdzenie legalności i prawidłowości wydatków z budżetu Unii;

⁽¹⁰⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreports-2021/annualreports-2021_PL.pdf (s. 383).

⁽¹¹⁾ Zgodnie z „podejściem założeniowym”, w sytuacji gdy wkłady wnoszone przez Komisję na rzecz projektów z udziałem wielu darczyńców są łączone ze środkami przekazanymi przez innych darczyńców i nie są zarezerwowane na ściśle określone i dające się wyodrębnić pozycje wydatków, Komisja przyjmuje, że wydatki są zgodne z unijnymi zasadami kwalifikowalności, pod warunkiem że łączna kwota pochodząca z różnych źródeł obejmuje wydatki kwalifikowalne wystarczające do pokrycia wkładu Unii, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/annualreports-2021/annualreports-2021_PL.pdf

32. zauważa, że w dziesiątym badaniu poziomu błędu rezydualnego DG INTPA, przeprowadzonym w 2021 r. w jej imieniu przez wykonawcę zewnętrznego, oszacowano, że ogólny poziom błędu rezydualnego będzie szósty rok z rzędu poniżej dwuprocentowego progu istotności określonego przez Komisję: 1,14 % (0,95 % w 2020 r.);
33. zaznacza, że zgodnie z oceną Trybunału badanie poziomu błędu rezydualnego nie ma charakteru usługi atestacyjnej ani kontroli i opiera się na metodyce i podręczniku badania poziomu błędu rezydualnego udostępnionych przez DG INTPA; podkreśla ponadto, że Trybunał w sprawozdaniach rocznych dotyczących EFR w latach 2017-2020 opisał ograniczenia w badaniach, które to ograniczenia mogły przyczynić się do systematycznego zaniżania poziomu błędu rezydualnego;
34. odnotowuje opinię Trybunału, który uważa poziom zaufania pokładanego w pracy innych kontrolerów za kluczowy aspekt badania poziomu błędu rezydualnego, wyjaśniając, że możliwe są trzy scenariusze: a) brak zaufania do prac innych kontrolerów i przeprowadzenie badań bezpośrednich w pełnym zakresie; b) częściowe zaufanie do prac innych kontrolerów i przeprowadzenie badań bezpośrednich w ograniczonym zakresie; c) pełne zaufanie do prac innych kontrolerów i nieprzeprowadzanie dalszych badań; odnotowuje, że odsetek transakcji, w przypadku których przyjęto pełne zaufanie, wzrósł z 15 % w 2020 r. do 34 % w 2021 r.; w związku z tym podziela pogląd Trybunału, że poleganie w tak dużym stopniu na pracy innych kontrolerów jest sprzeczne z celem badania poziomu błędu rezydualnego – badanie to ma bowiem służyć oszacowaniu poziomu błędów, których nie udało się wykryć w trakcie kontroli zarządczych DG INTPA mających zapobiec błędom lub je wykryć i skorygować;
35. zauważa, że począwszy od 2018 r., DG INTPA znacząco zawężyła zakres zastrzeżeń (tj. odsetek wydatków, do których się one odnosiły) w rocznych sprawozdaniach z działalności, a sprawozdanie za rok 2021 również nie zawiera żadnych zastrzeżeń;
36. podziela opinię Trybunału, który uznaje brak zastrzeżeń w rocznym sprawozdaniu z działalności za rok 2021 za nieuzasadniony i uważa, że wynika on częściowo z ograniczeń badania poziomu błędu rezydualnego, zważywszy że ustalenia Trybunału dla tego badania dotyczą również opartych na nim szacunków kwot obarczonych ryzykiem; odnotowuje, że z szacunków DG INTPA wynika, że ogólna kwota obciążona ryzykiem w momencie dokonywania płatności wynosi 79,65 mln EUR (1,41 % wydatków za 2021 r.), a ogólna kwota obciążona ryzykiem w momencie zamknięcia wynosi 66,03 mln EUR; zauważa ponadto, że DG INTPA szacuje, że 13,62 mln EUR (24 % kwoty obciążonej ryzykiem w momencie dokonywania płatności) zostanie skorygowane w ramach kontroli w kolejnych latach (kwotę tę określa się mianem „zdolności naprawczej”) ⁽¹²⁾;
37. zauważa, że w następstwie zaleceń Trybunału zawartych w jego sprawozdaniach rocznych za lata budżetowe 2019 i 2020 DG INTPA zbadała najlepszy sposób uwzględnienia zaleceń Trybunału, dokonując zmian w podręczniku badania poziomu błędu rezydualnego i metodyce tego badania, w pełni uwzględniając spodziewane koszty i korzyści; odnotowuje, że DG INTPA zaktualizowała podręcznik i metodykę badania poziomu błędu rezydualnego w styczniu 2022 r.;
38. zauważa, że DG INTPA pracuje nad poprawą jakości swoich danych wykorzystywanych do obliczeń dotyczących zdolności naprawczej, a w 2021 r. kontynuowała działania szkoleniowe i zwiększające świadomość w zakresie odzyskiwania środków i jakości danych księgowych; odnotowuje, że tak jak w poprzednich latach DG INTPA przeprowadziła ukierunkowane kontrole dotyczące nakazów odzyskania środków w celu skorygowania wykrytych rozbieżności; zauważa, że Trybunał dokonał przeglądu obliczeń dotyczących zdolności naprawczej za 2021 r., a po zbadaniu 35 % (pod względem wartości) całej populacji odzyskanych kwot Trybunał nie wykrył żadnych błędów w próbie;
39. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie „tablicy wyników finansowych”, obejmującej sześć wskaźników ⁽¹³⁾, w celu zapewnienia większej spójności sprawozdawczości finansowej w dyrekcjach generalnych Komisji; odnotowuje, że w 2021 r. dodano cztery kolejne wskaźniki ⁽¹⁴⁾; zauważa, że sześć z owych dziesięciu wskaźników miało w 2021 r. zastosowanie do EFR i funduszy powierniczych; odnotowuje, że w przypadku „absorpcji zobowiązań globalnych” DG INTPA osiągnęła wynik 99 % dla budżetu Unii i 97 % dla EFR w 2021 r. w porównaniu z odpowiednio 95 % i 94 % w 2020 r., a w przypadku „terminowych płatności” DG INTPA osiągnęła wynik 97 % dla budżetu Unii i 95 % dla EFR w 2021 r. w porównaniu z odpowiednio 98 % i 97 % w 2020 r.;

⁽¹²⁾ Roczne sprawozdanie z działalności DG INTPA za 2021 r., s. 34.

⁽¹³⁾ Te wskaźniki to: 1) wykorzystanie środków na zobowiązania; 2) prognozy wykorzystania środków na zobowiązania; 3) wykorzystanie środków na płatności; 4) prognozy wykorzystania środków na płatności; 5) absorpcja zobowiązań globalnych oraz 6) terminowe płatności.

⁽¹⁴⁾ Cztery dodatkowe wskaźniki to: 7) terminowe umorzenia; 8) czas potrzebny na rejestrowanie faktur; 9) jakość danych księgowych; 10) jakość danych zarządczych.

Zapobieganie nadużyciom finansowym, wykrywanie ich i korygowanie

40. zauważa, że od 2014 r. DG INTPA opracowała i wdraża własną strategię zwalczania nadużyć finansowych na podstawie metodyki dostarczonej przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), a od momentu jej wejścia w życie miały miejsce trzy aktualizacje, z których ostatnią przyjęto w 2021 r.; odnotowuje, że wdrażanie strategii jest monitorowane, a kierownictwo otrzymuje dwa razy w roku sprawozdania z trwających dochodzeń OLAF-u i działań następczych wynikających z zaleceń Urzędu; zauważa ponadto, że nowy plan działania DG INTPA przyjęty w 2021 r. zawiera 16 działań wewnętrznych, z których 80 % zrealizowano we wskazanym terminie lub zgodnie z przewidywaną powtarzalnością, zaś pozostałe 20 % działań jest w trakcie realizacji lub z terminem realizacji wyznaczonym na 2022 r., a ich zakończenie przewiduje się na 2022 r. ⁽¹⁵⁾;
41. zauważa, że DG INTPA wniosła również wkład w strategię Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych i terminowo wdrożyła działanie 33 planu działania w zakresie zwalczania nadużyć finansowych Komisji (SWD(2021) 0262) ⁽¹⁶⁾; ubolewa, że DG INTPA zastosowała się jedynie do 33 % zaleceń finansowych OLAF-u oraz ogółem w pełni wdrożono 20 % zaleceń finansowych (wydanych w latach 2017–2021), częściowo wdrożono 20 %, a 60 % znajduje się w procesie wdrażania lub jest nadal analizowane; nalega na podniesienie wskaźnika wykonania zaleceń OLAF-u, nawet jeśli powtarzające się trudności w wypełnianiu zaleceń OLAF-u wynikają ze specyfiki i ograniczeń prawnych, takich jak m.in. długotrwałe postępowania sądowe, przedawnienia i upadłość;
42. zauważa, że na koniec 2021 r. DG INTPA wiedziała o 23 trwających dochodzeniach (17 w 2020 r., 19 w 2019 r.), zaś OLAF zamknął trzy dochodzenia z zaleceniami finansowymi, administracyjnymi lub sądowymi oraz dwa dochodzenia bez zaleceń;
43. z zadowoleniem przyjmuje nowe szkolenie online na temat zapobiegania nadużyciom finansowym w stosunkach zewnętrznych Unii, rozpoczęcie kampanii informacyjnej poświęconej zewnętrznym partnerom DG INTPA, dalszą centralizację i dystrybucję informacji przez korespondenta DG ds. zwalczania nadużyć finansowych w ścisłej współpracy z siecią zwalczania nadużyć finansowych INTPA i OLAF-em, aktualizację stron internetowych i podręczników, coroczną notę i kampanię informacyjną skierowaną do wszystkich pracowników na temat narzędzi zapobiegania nadużyciom finansowym i nakładania sankcji w ich przypadku;
44. wzywa Komisję do dalszej poprawy kontroli w celu zmniejszenia liczby błędów transakcyjnych oraz do pełnego wdrożenia zaleceń Trybunału;
45. podkreśla, że zasadność i skuteczność współpracy Unii na rzecz rozwoju zależy od prawidłowej realizacji działań i ich właściwego finansowania; wzywa Komisję do dalszej poprawy kontroli w celu zmniejszenia liczby błędów transakcyjnych oraz do pełnego wdrożenia zaleceń Trybunału;

Potencjalny wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej na sprawozdanie finansowe EFR za 2021 r.

46. zauważa, że w wyniku zawarcia Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej („umowa o wystąpieniu”) Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do pozostania stroną EFR aż do momentu zamknięcia jedenastego EFR i wszystkich EFR, które nie zostały wcześniej zamknięte; odnotowuje ponadto, że Zjednoczone Królestwo przyjmie takie same obowiązki jak państwa członkowskie zgodnie z umową wewnętrzną, na mocy której utworzono jedenasty EFR, jak również obowiązki związane z poprzednimi EFR aż do momentu ich zamknięcia;

⁽¹⁵⁾ Roczne sprawozdanie z działalności DG INTPA za 2021 r. (s. 43).

⁽¹⁶⁾ W stosownych przypadkach włączenie konkretnych środków zwalczania nadużyć finansowych do warunków wsparcia budżetowego. W przypadku wsparcia budżetowego i pomocy makrofinansowej, w stosownych przypadkach, poprawa strategii kontroli i wzmocnienie mechanizmów weryfikacji, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021SC0262>

47. zauważa, że w umowie o wystąpieniu również określono, że jeśli kwoty z projektów w ramach dziesiątego EFR lub poprzednich EFR nie zostały przyznane lub zostały umorzone w dniu wejścia w życie wspomnianej umowy, udział Zjednoczonego Królestwa w tych kwotach nie zostanie ponownie wykorzystany i to samo dotyczy udziału Zjednoczonego Królestwa w środkach, które nie zostały przyznane lub zostały umorzone w ramach jedenastego EFR po 31 grudnia 2021 r.;
48. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Trybunału o braku wpływu finansowego na sprawozdanie finansowe dotyczące EFR za rok 2021 oraz stwierdzenie, że sprawozdanie finansowe dotyczące EFR na dzień 31 grudnia 2021 r. prawidłowo odzwierciedla stan procesu wystąpienia;

Wsparcie budżetowe Unii

49. zauważa, na podstawie skonsolidowanych odpowiedzi na kwestionariusz skierowany do Komisji, że płatności ze wsparcia budżetowego w ramach EFR wyniosły 340 mln EUR w 2021 r.: 25 państw AKP oraz 10 krajów i terytoriów zamorskich skorzystało ze wsparcia budżetowego w ramach EFR w 2021 r.;
50. zauważa, że w ciągu ostatnich 2 lat ze wsparcia budżetowego Unii udzielono krajom pomocy, dokonując łącznych płatności w wysokości 4,2 mld EUR – 3 mld EUR w 2020 r. i 1,2 mld EUR w 2021 r., aby wesprzeć reformy w różnych sektorach i zapobiec dalszemu pogorszeniu sytuacji gospodarczej i społecznej; odnotowuje ponadto, że wysiłki zmierzające do koncentracji środków w 2020 r. nie mogły zostać w pełni zrekomensowane w 2021 r., ponieważ nowy instrument „ISMWR – Globalny wymiar Europy” wszedł w życie w ciągu roku, a instrument przedakcesyjny dopiero pod koniec 2021 r.; stwierdza, że blokady polityczne i kryzysy wewnętrzne również utrudniły realizację bieżących programów w kilku krajach;
51. zauważa, że największym odbiorcą wsparcia budżetowego Unii pozostaje Afryka Subsaharyjska (35 %), a następnie kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa (31 %), Azja (16 %), Ameryka Łacińska (6 %), Bałkany Zachodnie (4 %), Karaiby (3 %), kraje/terytoria zamorskie (3 %) i region Pacyfiku (2 %); odnotowuje ponadto, że pod względem rodzaju kontraktu umowy o realizację reformy sektorowej przeważają nad umowami na rzecz budowania państwowości i odporności oraz umowami dotyczącymi celów zrównoważonego rozwoju, przy czym stanowią one 79 % wartości portfela, w porównaniu z odpowiednio 19 % i 2 %;
52. podkreśla, że wsparcie budżetowe Unii jest środkiem skutecznej pomocy, w tym w sytuacjach kryzysowych oraz pomaga wzmocnić krajowe systemy i procesy budżetowe na potrzeby wdrożenia polityki publicznej i osiągnięcia trwałych rezultatów; przypomina o znaczeniu utrzymania programu na rzecz globalnego dostępu do szczepionki przeciwko COVID-19 (COVAX), aby zmaksymalizować szanse na to, że ludzie w krajach uczestniczących w programie uzyskają dostęp do szczepionek COVID-19 lub innych szczepionek w przypadku nowej sytuacji kryzysowej tak szybko, sprawiedliwie i bezpiecznie, jak to możliwe; zaznacza ponadto, że odegrało ono zasadniczą rolę w czasie pandemii COVID-19, oferując dodatkową przestrzeń fiskalną na walkę z negatywnymi skutkami pandemii; przyznaje, że wysiłki te powinny być kontynuowane w najbliższej przyszłości w związku z destrukcyjnymi globalnymi skutkami rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;
53. zwraca uwagę na fakt, że eliminacja ubóstwa, promowanie wartości demokratycznych i zapobieganie degradacji środowiska pozostają jednymi z największych wyzwań, przed którymi obecnie stoimy; przypomina, że świat, w którym 1,2 mld ludzi w 111 krajach rozwijających się⁽¹⁷⁾ żyje w dotkliwym wielowymiarowym ubóstwie, jest zarówno niesprawiedliwy, jak i ekologicznie niezrównoważony; apeluje o odpowiednie finansowanie w celu powstrzymania trwającego procesu odchodzenia od celów zrównoważonego rozwoju ONZ;
54. podkreśla, że eliminacja ubóstwa nie jest zadaniem charytatywnym, lecz aktem sprawiedliwości i kluczem do uwolnienia ogromnego ludzkiego potencjału; zwraca ponadto uwagę, że cykl ubóstwa pozbawiony interwencji zewnętrznych ma tendencję do utrwalania się na wielu frontach, ponieważ rodziny z ograniczonym majątkiem lub bez majątku wpadają w pułapkę ubóstwa i borykają się z chronicznymi niedoborami żywności, słabym zdrowiem, wstrząsami związanymi ze zmianą klimatu oraz napiętnowaniem społecznym; podkreśla, że rodziny mieszkające w regionach oddalonych pozostają odcięte od wielu podstawowych usług, takich jak czysta woda i urządzenia sanitarne, opieka zdrowotna i systemy rynkowe – ograniczenia te utrwalają, a wręcz pogarszają ich status społeczno-ekonomiczny;

⁽¹⁷⁾ Globalne wskaźniki ubóstwa wielowymiarowego (MPI) z 2022 r.

55. zwraca uwagę na fakt, że ludzie, a w szczególności młodzież, powinni mieć możliwość życia, nauki i pracy w swoim kraju i regionie; zaznacza, że bez wydajnych i skutecznych środków zwalczających ubóstwo usprawnione wsparcie mikrofinansowania i rozwoju ruchów migracyjnych drobnych przedsiębiorców ze względów ekonomicznych będzie się nadal nasilać, tj. drenaż mózgów, co spowoduje liczne wyzwania zarówno dla krajów docelowych, jak i dla krajów pochodzenia;
56. jest głęboko przekonany, że wielowymiarowe i kompleksowe podejście do skrajnego ubóstwa jest najlepszym podejściem, i powtarza, że edukacja (i szkolenia) są zarówno prawem człowieka, jak i najpotężniejszym narzędziem walki z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i nierównościami;
57. podkreśla, że szacunkowo 64 mln dzieci w krajach rozwijających się nie uczęszczają do szkoły podstawowej; zaznacza, że szczególnie ucierpiały dziewczęta, gdyż ich prawo do wysokiej jakości edukacji było nadal naruszane z powodu zamykania szkół, braku dostępu do zdalnego nauczania, w tym dzięki środkom cyfrowym, oraz zmniejszenia krajowych budżetów na edukację, będącego skutkiem napięć w gospodarkach krajowych; podkreśla ponadto, że jedną z głównych przyczyn tego stanu jest przemoc na obszarach świata objętych toczącymi się konfliktami, a drugą poważną barierą – często ściśle powiązaną z konfliktem – jest ubóstwo; przypomina, jak ważne jest, by równe szanse stały się centralnym elementem rozwoju; podkreśla, że wzmocnienie pozycji kobiet i dostęp do odpowiedniej edukacji w krajach rozwijających się, zwłaszcza dla dziewcząt i kobiet, to ważne kroki w walce z ubóstwem i brakiem bezpieczeństwa żywnościowego; podkreśla ponadto, że w krajach partnerskich należy wspierać dostęp młodych kobiet do europejskich projektów, szkoleń biznesowych i funduszy, ponieważ w wielu krajach rozwijających się kobiety odgrywają ważną rolę w rozwoju gospodarki lokalnej i regionalnej;
58. zauważa, że Unia wspiera edukację w około 100 krajach oraz przez partnerstwa, takie jak Globalne Partnerstwo na rzecz Edukacji ⁽¹⁸⁾ i „Education Cannot Wait” ⁽¹⁹⁾, a także nadal promuje równość płci w partnerstwie z rządami i zainteresowanymi podmiotami pozarządowymi;
59. pochwała priorytet Komisji, jakim jest przekroczenie ustalonego celu 10 % i osiągnięcie 13 % dla edukacji w całym portfelu DG INTPA;
60. odnotowuje, że w 2021 r. Unia wypłaciła 85 mln EUR z EFR na wsparcie edukacji w krajach partnerskich, co przyczyniło się do przyjęcia ponad 32 mln uczniów szkół podstawowych i prawie 3 mln uczniów szkół średnich w latach 2018–2020; zauważa, że z 85 mln EUR na wsparcie projektów mobilności i budowania potencjału krajów AKP w ramach programu Erasmus wykorzystano 6 mln EUR, 31 mln EUR wydano na kształcenie i szkolenie zawodowe – z tej kwoty 5 mln EUR wypłacono w ramach programów wsparcia budżetowego, 1,2 mln EUR na roboty i dostawy, 0,8 mln EUR na usługi, a pozostałe 24 mln EUR w formie dotacji;
61. odnotowuje, że Komisja zobowiązała się w zeszłym roku do przekazania 700 mln EUR. Globalnemu Partnerstwu na rzecz Edukacji, aby pomóc w zapewnieniu 140 milionom dzieci wykwalifikowanych nauczycieli oraz aby o 88 milionów więcej dzieci uczęszczało do szkoły i uczyło się;
62. powtarza, że programy na rzecz przedsiębiorczości odgrywają zasadniczą rolę w walce z ubóstwem i rozwijaniu wzrostu gospodarczego; akcentuje fakt, że zapewnienie szkoleń biznesowych może pomóc drobnym przedsiębiorcom w zakładaniu firm i ulepszaniu praktyk biznesowych, umożliwiając ubogim rodzinom utworzenie drogi ku trwałym źródłom utrzymania i odporności społeczno-gospodarczej; zauważa jednak, że w celu zwiększenia skuteczności takich programów szkolenia powinny być uzupełniane zindywidualizowanym wsparciem i usługami uzupełniającymi; przypomina, że należy zachęcać młode kobiety do udziału w europejskich projektach, szkoleniach biznesowych i funduszach w krajach partnerskich;

⁽¹⁸⁾ <https://www.globalpartnership.org/>

⁽¹⁹⁾ <https://www.educationcannotwait.org/>

63. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w 2021 r. nowych ram zarządzania ryzykiem (RMF+) dla krajów; zauważa, że to nowe narzędzie opiera się na poprzednich ramach zarządzania ryzykiem, które wprowadzono w 2013 r.; odnotowuje ponadto, że RMF+ są dostosowane do zmieniającego się kontekstu partnerstw międzynarodowych, ewoluującego krajobrazu geopolitycznego i nowego ISWMR – „Globalny wymiar Europy” oraz mają zastosowanie do krajów, z którymi Unia zawarła dwustronne porozumienia o współpracy, w tym do znacznej liczby krajów, w których nie udziela się wsparcia budżetowego;
64. zauważa, że delegatury UE i centralne służby Komisji wykorzystują konkluzje zawarte w RMF+ i śledzą wdrażanie środków ograniczających ryzyko oraz postępy w realizacji priorytetów dialogu politycznego, w synergii z innymi istniejącymi narzędziami analitycznymi i sprawozdawczymi;
65. uważa, że EFR, podobnie jak inne programy Unii, cierpi na brak widoczności, wiedzy na jego temat i rozgłosu, a ludność lokalna, która czerpie korzyści z finansowania unijnego, nie jest świadoma wsparcia i solidarności ze strony Unii; uważa również, że należy lepiej wyjaśnić EFR opinii publicznej;
66. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie przez Komisję spójnych i wiążących minimalnych reguł korporacyjnych dotyczących komunikacji i widoczności Unii we wszystkich programach finansowania unijnego i trybach zarządzania w okresie finansowania 2021–2027 ⁽²⁰⁾; uważa jednak, że każdy kraj będący beneficjentem powinien być częściowo odpowiedzialny za programowanie działań komunikacyjnych (pod nadzorem służb Unii) z myślą o zwiększeniu wiedzy społeczeństwa na temat projektów i działań finansowanych przez Unię; zwraca się do Komisji o zbadanie tej możliwości;
67. uważa, że każdy kraj będący beneficjentem powinien przedstawić długoterminowy plan, określający jego projekty i cele, zgodnie z harmonogramem WRF; jest zdania, że architektura ta mogłaby zwiększyć przejrzystość i przewidywalność europejskiej pomocy rozwojowej, umożliwiając wyznaczenie długoterminowych celów określonych przez Komisję, mianowicie w obszarach wymagających planowania perspektywicznego, takich jak energia, zdrowie, zaopatrzenie w wodę, transformacja cyfrowa i transformacja ekologiczna; stwierdza, że taki plan powinien zostać przedstawiony przez rząd będący beneficjentem, polegający na udziale podmiotów lokalnych, których wkład należy stymulować; uważa, że sprzyjałoby to także udziałowi krajów docelowych w kształtowaniu polityki rozwojowej Unii przez udział jej instytucji i zainteresowanych stron;
68. wzywa Komisję do oceny, czy możliwe jest utworzenie platformy internetowej, na której publikowane byłyby wszystkie projekty w ramach EFR i ISWMR – „Globalny wymiar Europy” z myślą o zwiększeniu przejrzystości i dostępu do danych;
69. z zadowoleniem zauważa, że w obszarze działań zewnętrznych DG INTPA, wraz z innymi zainteresowanymi dyrekcjami generalnymi i służbami, przyjęła nowe podejście do komunikacji na szczeblu krajowym, regionalnym i światowym; odnotowuje, że to nowe podejście odchodzi od fragmentarycznej, właściwej dla danego projektu komunikacji na rzecz bardziej ukierunkowanych i strategicznych działań; z zadowoleniem przyjmuje publikację zaktualizowanych wytycznych w sprawie komunikacji i zwiększania widoczności UE w działaniach zewnętrznych ⁽²¹⁾, określających, czego oczekuje się od partnerów realizujących działania zewnętrzne Unii;
70. ubolewa, że po wygaśnięciu umowy o partnerstwie z Kotonu między Unia a państwami AKP w lutym 2020 r. i parafowaniu nowej umowy o partnerstwie w kwietniu 2021 r. Rada nadal nie wydała upoważnienia do podpisania nowej umowy o partnerstwie, co zmusza do corocznego przedłużania starej umowy i umieszcza wszystkie społeczności AKP i Unii w szarej strefie prawnej w związku z kontynuacją dialogu politycznego i polityki rozwoju; wzywa Radę do przewyżczenia weta jednego państwa członkowskiego i do wydania upoważnienia do podpisania nowej umowy o partnerstwie;

⁽²⁰⁾ https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_pl

⁽²¹⁾ https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_pl

71. uważa, że rezultaty pomocy rozwojowej Unii można by wzmocnić dzięki silnej i ukierunkowanej koordynacji działań finansowych EFR i ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, w szczególności przez projekty transgraniczne, zmierzając do stworzenia synergii i zwiększenia wartości dodanej finansowania EFR i ISWMR – „Globalny wymiar Europy”;
72. wskazuje na wartość dodaną tzw. instrumentów mieszanych, łączących dotacje publiczne z pożyczkami prywatnymi; wzywa Komisję do priorytetowego traktowania takich instrumentów i zachęcania do stosowania ich; apeluje do Komisji o zaangażowanie sektora prywatnego, mianowicie poprzez lokalne małe i średnie przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorców;
73. przyjmuje do wiadomości uwagi Komisji dotyczące przeprowadzonych przez nią ocen, między innymi w odniesieniu do EFR; ponawia jednak swój wniosek o kompleksową ocenę projektów finansowanych z EFR, aby Parlament mógł dokładnie ocenić wpływ środków EFR i sprawdzić, czy przestrzegany jest ostateczny cel pomocy rozwojowej, czyli ograniczenie, a ostatecznie wyeliminowanie ubóstwa;
74. zwraca uwagę na stale pogarszającą się sytuację, w której prowadzona jest polityka Unii w dziedzinie rozwoju i pomocy humanitarnej, naznaczoną w szczególności pandemią COVID-19, nieustającym pogłębianiem się skutków zmiany klimatu, utratą różnorodności biologicznej, pogłębiającym się brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i narastającymi skutkami rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie; zwraca uwagę na coraz większą lukę między funduszami potrzebnymi a dostępnymi w celu reagowania na pogłębiający się kryzys klimatyczny, głód, coraz większe zadłużenie, kryzys humanitarny i inne kryzysy, które powodują pogłębianie się nierówności i zwiększają poziom ubóstwa po raz pierwszy od dziesięcioleci; apeluje o odpowiednie finansowanie w celu powstrzymania trwającego obecnie procesu odchodzenia od celów zrównoważonego rozwoju ONZ zamiast dążenia do ich realizacji; podkreśla, że pomimo licznych wyzwań, przed którymi stoi Unia, związanych z pandemią COVID-19 oraz z rosyjską wojną napastniczą wobec Ukrainy i jej geopolitycznymi i ekonomicznymi skutkami, potrzebne jest podniesienie wydatków na pomoc rozwojową;
75. ubolewa nad tym, że finansowanie rozwoju nie wzrosło „z miliardów do bilionów”, które uznano za konieczne w momencie przyjmowania celów zrównoważonego rozwoju w 2015 r.; zwraca uwagę, że należy pilnie uruchomić znacznie większe zasoby prywatne na świecie poprzez promowanie inwestycji i skuteczniejsze opodatkowanie, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności działań z celami Agendy 2030 i spójnością polityki na rzecz rozwoju, ale również należy zwiększyć finansowanie rozwoju ze środków publicznych – zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami – do poziomów, których osiągnięcie w Unii jest jeszcze odległe;

Działania podjęte w następstwie udzielenia absolutorium za rok 2020

76. zauważa, że Komisja przedstawiła podsumowanie działań podjętych w odpowiedzi na główne priorytety polityczne wyrażone przez Parlament i Radę w ramach procedury udzielania absolutorium za rok 2020 w postaci sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2020 ⁽²³⁾, stanowiącego część zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności;
77. odnotowuje, że w odpowiedzi na wniosek Parlamentu Komisja przedstawiła Parlamentowi aktualizację dotyczącą wykonania dla ósmego i dziewiątego EFR;
78. z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie zalecenia Parlamentu w sprawie wsparcia dla administracji krajów i terytoriów zamorskich, gwarantującego sprawiedliwy podział środków; podkreśla jednak potrzebę większej spójności działań Unii w regionie państw AKP, zapewniającej priorytetowe traktowanie celów rozwojowych oraz powiązanie polityki zorientowanej na kraje i terytoria zamorskie z rozwojem ich poszczególnych regionów geograficznych, a także dostosowanie jej do priorytetów Unii;
79. zauważa ponadto, że uwagi Parlamentu uwzględniono przy ocenie planu działania DG INTPA na 2021 r. w zakresie wyeliminowania stwierdzonych niedociągnięć kontroli i wysokiego ryzyka.

⁽²³⁾ COM(2022), 0331 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0331>